

At-VEJLEDNING

ARBEJDETS UDFØRELSE - D.5.5

Faldsikring

Juli 2007 - Erstatte At-meddelelse nr. 4.09.2 af oktober 1985

Hvad er en At-vejledning?

At-vejledninger vejleder om, hvordan reglerne i arbejdsmiljølovgivningen skal fortolkes. At-vejledninger bruges til at

- uddybe og forklare ord og formuleringer i reglerne (lov og bekendtgørelser)
- forklare, hvordan kravene i reglerne kan efterkommes efter Arbejdstilsynets praksis
- oplyse om Arbejdstilsynets praksis i øvrigt på baggrund af bl.a. afgørelser og domme
- forklare arbejdsmiljølovgivningens områder og sammenhæng mv.

Tal i parentes henviser til listen over relevante At-vejledninger/-anvisninger/-meddelelser på bagsiden af At-vejledningen.

Er en At-vejledning bindende?

At-vejledninger er ikke bindende for virksomhederne, sikkerhedsorganisationerne eller andre, men vejledninger bygger på regler (lov og bekendtgørelser), der er bindende. Arbejdstilsynet vil ikke foretage sig mere i de situationer, hvor fx en virksomhed har fulgt en At-vejledning.

Virksomhederne kan vælge andre fremgangsmåder mv., men Arbejdstilsynet vil i så fald vurdere, om den valgte fremgangsmåde er lige så god og i overensstemmelse med reglerne.

Når en At-vejledning gengiver bindende metodekrav mv. fra lov eller bekendtgørelser, skal virksomhederne følge de pågældende metoder. Det vil altid fremgå tydeligt af en At-vejledning, når der gives bindende metodekrav mv.

Hvor findes information om At-vejledningerne?

Et emne kan være beskrevet i mere end én At-vejledning. Derfor er det en god idé at orientere sig på Arbejdstilsynets hjemmeside på Internettet på adressen www.at.dk.

I en overgangsperiode vil der stadig findes "gamle" At-meddelelser og At-anvisninger, der ligesom At-vejledningerne beskriver, hvordan arbejdsmiljølovgivningen kan overholdes. Med tiden vil alle At-meddelelser og At-anvisninger udgå, efterhånden som de afløses af At-vejledninger. Også her kan der hentes hjælp på Arbejdstilsynets hjemmeside.

Indhold

1. Brug	4
2. Pligter	4
3. Typer af faldsikring	4
4. Brugsanvisning og mærkning	6
5. Anskaffelse og tilpasning	7
6. Vedligehold	7
7. Skiltning	8
8. Udgifter	8

Denne vejledning oplyser om faldsikringsudstyr, om hvornår og hvordan det skal bruges, og hvilke krav der stilles til mærkning mv.

Faldsikringsudstyr er et personligt værnemiddel, der beskytter mod nedstyrtning.

1. Brug

Faldsikring skal bruges, hvis arbejde i højde ikke på anden måde kan planlægges, tilrettelægges og udføres forsvarligt.

Brug af faldsikringsudstyr er en nødløsning og er beregnet til kortvarigt arbejde, normalt ikke over 4 mandetimer for opgaven. Faldsikringsudstyr må kun anvendes, hvor det ikke er muligt at sikre mod fare for nedstyrtning ved brug af egnede tekniske hjælpemidler, fx rækværk, stillads eller personløfter.

2. Pligter

Arbejdsgiveren skal stille egnet faldsikringsudstyr til rådighed, når arbejds-situationen efter en konkret vurdering kræver det.

Arbejdsgiveren skal sørge for vedligeholdelse og renholdelse af faldsikringsudstyret.

Faldsikringsudstyret skal bruges straks ved arbejdets begyndelse, under hele arbejdet og i de arbejdsområder, hvor det er påkrævet.

Inden faldsikringsudstyret tages i brug, skal brugeren have modtaget instruktion i brug af udstyret og oplysning om faren ved ikke at bruge det. Brugeren skal desuden oplæres, og – hvis det er nødvendigt – trænes jævnligt i at bruge det.

Brugeren skal instrueres i plan for redning efter et fald, herunder redningsudstyr, da der hurtigt kan opstå skader på en hængende person.

3. Typer af faldsikring

Faldsikringsudstyr består af en række enkeltdele:

Sele har remme om bryst, liv, sæde og lår.

Støttebælte har rem om livet og fastgørelsessteder til line.

Line forbinder sele/bælte med det øvrige faldsikringsudstyr.

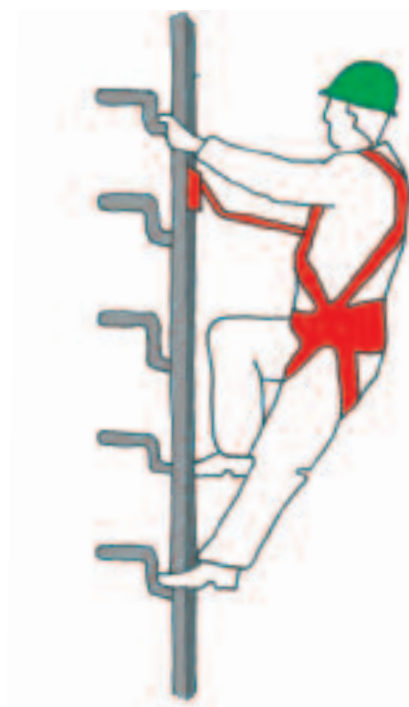
Falddæmper reducerer kraften ved styrt ved at optage en del af faldenergien, så opbremsningen ikke bliver for brat. Falddæmpere kan fx være

- line med indbygget falddæmper
- energiabsorber
- automatisk fangindretning (faldblok)
- styret faldsikring på lodrette skinnebaserede glidesystemer
- styret faldsikring på glidesystemer på fleksible ankerliner.

En automatisk *fangindretning* holder linen stram under arbejdet, hvorved faldet begrænses mest muligt.

Koblingsselement forbinder de enkelte faldsikringsudstyrsdele og kan fx være en karabinhage. Det skal være selvlukkende, selv- eller manuelt låsende og skal kunne åbnes med mindst to på hinanden følgende uafhængige manuelle operationer.

Ankerpunkt fastholder faldsikringsudstyret og skal kunne optage en kraft fra styrt på minimum 10 kN (1000 kg). Ankerpunkt er fx en murkrog, øjebolt, træben eller glidesystemer med ankerline af fx stålwire eller -skinne. Installationsrør, radiatorer o.l. ankerpunkter må ikke anvendes. Længden af frit fald skal begrænses mest muligt. Ankerpunktet skal derfor være placeret højere oppe end brugeren og bør ikke overstige 30 grader til siderne.

Faldsikringsudstyr bruges til at:

Standse fald

Hvor der er risiko for frit fald, skal der bruges sele og sikkerhedsline til at fange ved styrt. Støttebælte må ikke bruges til at standse et fald. Selen skal monteres, så den sidder tæt på kroppen, således at en flad hånd kun lige kan komme imellem krop og sele. Linen skal fastgøres i faldselen, så personen hænger lodret efter fald. Linen skal kunne absorbere den faldenergi, som opstår i faldet, og skal derfor være falddæmpet. Linen inklusive falddæmpende anordninger må ikke overstige 2 m. Udstyret kan fx bruges ved facade- og tagarbejde.

Hindre fald

Hvor der ikke er risiko for frit fald, kan der bruges et støttebælte, som linen fastgøres i. Linen kan være en regulerbar støttestrop. Længden af linen må ikke overstige 2 m. Fald med dette udstyr må ikke overstige 0,5 m.

Sænkes eller løftes en person, fx i brønde og tanke, skal der bruges sele og line, som til standsning ved frit fald. I tilfælde af ildebefindende skal personen kunne evakueres med et hejsepil. Bådsmandsstol kan anvendes, dog skal personen samtidig bruge sele. Ved siddende arbejde må selen ikke medføre unødige gener ved at hindre blodcirkulation.

4. Brugsanvisning og mærkning

Alt faldsikringsudstyr og dele, der har betydning for, at værnemidlet fungerer, skal være CE-mærket. Mærket efterfølges af et registreringsnummer for det uafhængige prøvningsinstitut, der er ansvarligt for den løbende kvalitetskontrol af værnemidlet. Egenskaberne skal være testet i overensstemmelse med europæiske standarder og skal fremgå ved mærkning på udstyret, ligesom betydningen heraf skal fremgå af brugsanvisningen.

Leverandøren skal sørge for, at der altid følger en brugsanvisning på dansk med ved leveringen. Den skal være klar og forståelig og indeholde alle nødvendige oplysninger. Det vil bl.a. sige oplysninger om beskyttende egenskaber, tilpasning, vedligeholdelse, opbevaring, reparation, holdbarhed, brug sammen med andre faldsikringskomponenter og anvendelse, herunder ankerpunkt og minimumsbæreevne.

5. Anskaffelse og tilpasning

Udgangspunktet for valg af faldsikringsudstyr skal være arbejdssituationen, hvor udstyret skal benyttes. Hvis faldsikringsudstyret skal bruges til at standse et frit fald eller til at sænke/løfte en person, skal der bruges faldsikringsudstyr, hvori der indgår en sele.

Oplysninger om valg af faldsikringsudstyr bør søges hos leverandører af faldsikringsudstyr.

Kombination af de enkelte dele af faldsikringsudstyr skal være i overensstemmelse med brugsanvisningens anbefalinger.

Faldsikringsudstyr må ikke give unødige gener og bør være let at indstille. Det skal sidde fast på brugeren, og der bør ikke bruges løsthængende tøj under det.

6. Vedligehold

Leverandørens brugsanvisning om vedligeholdelse, opbevaring og holdbarhed skal følges, for at faldsikringsudstyret kan yde den tilsigtede beskyttelse.

Den bedste sikkerhed for, at et faldsikringsudstyr fungerer efter hensigten, fås ved altid at kontrollere udstyret grundigt forinden brug.

Før brug kontrollerer brugeren, om faldsikringsudstyret er helt, funktionsdygtigt og rent. Desuden kontrolleres, om udstyret har gennemgået eftersyn efter leverandørens anbefalinger, mindst én gang årligt af en kompetent person an-

vist af producenten. Årligt eftersyn kan ses af mærkat eller synlig plombe på udstyret eller af kontrolkortet.

Fangindretninger og glidesystemer skal være rene for at kunne fungere. Udstyret skal ses efter for trådbrud, revner, slid eller anden beskadigelse.

Brugeren skal medvirke til, at udstyret virker efter hensigten, og meddele fejl og mangler til arbejdsgiveren, arbejdslederen eller sikkerhedsorganisationen med henblik på reparation, udskiftning af komponenter eller kassering. Udskiftningen skal foretages af fabrikanten eller af en anden kompetent person. Reparation skal gøre udstyret fuldt funktionsdygtigt og skal foretages af en kompetent person anvist af producenten.

Udstyr må ikke anvendes, hvis det har været brugt til at standse et fald, hvis det har været udsat for anden belastning, der kan have nedsat holdbarheden, hvis det er repareret, eller hvis der er tvivl om udstyrets fortsatte egnethed, medmindre udstyret har gennemgået et eftersyn efter producentens anbefalinger.

Faldsikringsudstyret skal holdes rent, opbevares tørt og beskyttet mod dagslys.

UV-stråler beskadiger materialet i seler og liner, som derved taber deres styrke. Oplysning om levetid kan fås hos leverandøren. Normalt er den forventede levetid for faldsikringsudstyr 5 år fra tidspunktet for ibrugtagning.

7. Skiltning

Arbejdsgiveren skal sørge for, at arbejdsområder, hvor faldsikringsudstyr skal bruges, er afmærket med skiltning.

Der kan være tilfælde, hvor arbejdet, som gør faldsikring nødvendigt, foregår så spredt, at skiltning ikke er praktisk mulig.

8. Udgifter

Arbejdsgiveren afholder udgifterne til anskaffelse, vedligeholdelse og renholdelse af de personlige værnemidler og har ejendomsretten til dem.

Jens Jensen

Regler:

Bekendtgørelse nr. 1273 af 18. december 1996 om sikkerhedskrav mv. til personlige værnemidler
Bekendtgørelse nr. 746 af 28. august 1992 om brug af personlige værnemidler
Bekendtgørelse nr. 518 af 17. juni 1994 om sikkerhedsskiltning og anden form for signalgivning.

Læs også branchearbejdsmiljørådenes vejledninger mv.:

Branchearbejdsmiljørådenes vejledninger kan findes på www.bar-web.dk

Arbejdstilsynet

Postboks 1228
0900 København C
Telefon 70 12 12 88
Telefax 70 12 12 89
e-post at@at.dk
www.at.dk

Prepress: HellasGrafisk A/S – Tryk: Scanprint A/S

